

Beslutsunderlag

Styrelsen 2025-12-05

Telefon: [031 647 489](tel:031647489)

Handläggare: Anna Lanne Davidson

Mejladress: anna.lanne.davidson@gryaab.se

10-årig investeringsprognos 2026 - 2036

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Investeringsrapporten ”10-årig investeringsprognos 2026 - 2036” godkänns och skickas till stadsledningskontoret i Göteborg och övriga delägarkommuner.

Sammanfattning

Av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll följer att bolaget ska utarbeta budget med utgångspunkt från Kommunfullmäktige i Göteborgs budgetbeslut, reglementen och ägardirektiv/bolagsordning samt andra styrande dokument.

Bolaget ska även i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten inkomma till stadsledningskontoret med flerårsplan på investerings- och lånenivå som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget. Inrapporteringen består av två delar, en rapport (bilaga 1) och en excelmatris som ligger som bilaga till själva rapporten.

Investeringsprognosen beskriver den förväntade ekonomiska utvecklingen de kommande tio åren. Prognosen redovisar en framtida avskrivningsgrundande investeringsnivå på 8 127 mkr i 2025 års penningvärde samt reinvesteringarna om 557 mkr. Investeringsvolymerna förväntas öka stadigt under perioden och upplåningsbehoven likaså. Under perioden 2026 till 2029 är det främst nyinvesteringarna i dykarledning under Mölndalsån och den nya pumpstationen som är en del av projektprogram Nya Rya som utgör huvuddelen av

investeringsvolymerna. Nyinvesteringarna i Nya Rya fortsätter därefter fram till år 2036 då den nya anläggningen tas i bruk.

Mellan åren 2026 till 2030 ökar upplåningsvolymen från cirka 400 mkr per år till drygt 600 mkr per år. Därefter fortsätter produktionsfasen för Nya Rya och upplåningsbehoven ökar till drygt 750 mkr per år fram till färdigställandet år 2036. Investeringskostnaden för hela projektprogrammet Nya Rya uppskattas till 8–12 miljarder kr (penningvärde år 2025). Den uppskattade investeringskostnaden är fortfarande preliminär då ingen projektering har genomförts. I långtidsplanen har en för projektprogram Nya Rya på cirka 8,7 miljarder kronor i 2025 års penningvärde använts. Det är investeringen uttryckt i ett fast pris. Investeringsvolymen är än så länge osäker då ett antal utredningar och djupare projektering återstår. Efter avbrottet med NCC kommer bolaget behöva göra bedömningar om faktiska investeringsvolym, bedömningarna kommer ske under kalenderår 2026. Den totala tio åriga investeringsprognosen 2027–2036 förväntas uppgå till 7 605 tkr för projektet Nya Rya.

Delägarnas kapitaltillskott som utgör 10 % av finansieringen av Nya Rya investeringsvolym beräknas betalas in jämnt under åren 2029 – 2031. Ett formellt beslut kring när inbetalningarna ska ske fattas i samband med investeringsbeslutet för hela projektprogrammet. Beloppet som därmed beräknas uppgå till cirka 870 mkr kommer att förstärka Gryaabs fria egna kapital och direkt reducera bolagets upplåningsbehov.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaabs prognosticerade investeringsvolym och därtill ökande upplåningsbehov får en direkt konsekvens för bolagets driftsekonomi och behovet av ökade avgiftsuttag. Från en i nuläget blygsam årlig investeringsvolym kommer, i takt med att projektprogram Nya Rya där en ny inloppspumpstation ingår, tar fart, investeringsvolymerna och upplåningsvolymerna att stadigt öka.

Nödvändiga kostnader

Gryaab får enligt lagen om allmänna vattentjänster endast ta ut avgifter för kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.

Investeringarna som redovisas i ärendet är erforderliga för att ordna och driva anläggningen. Kostnaderna som investeringarna leder till bedöms därför som nödvändiga enligt lagen om allmänna vattentjänster.

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Ärendet har behandlats på lokalt samverkansgruppsmöte den 27 november 2025.

Ärendet har även samverkats inom Gryaabs Tekniska och Ekonomiska delegation den 25 november 2025.

Bilagor

1. Investeringsrapporten ”10-årig investeringsprognos 2026 – 2036”

Ärendet

Ärendet avser en rapport som beskriver Gryaabs tio-åriga investeringsprognos samt bedömda upplåningsvolymerna för perioden 2026 - 2036.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll följer att bolaget ska utarbeta budget med utgångspunkt från Kommunfullmäktige i Göteborgs budgetbeslut, reglementen och ägardirektiv/bolagsordning samt andra styrande dokument.

Bolaget ska även i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten inkomma till stadsledningskontoret med flerårsprognoser för investerings- och lånenivåer som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget. Inrapporteringen består av två delar, en rapport (bilaga 1) och en excelmatris som ligger som bilaga till rapporten. Rapporten ska styrelsebehandlas och rapporteras in senast den 31 december 2025.

Investeringsprognosen beskriver de förväntade investeringsbehoven de kommande tio åren samt i vilken utsträckning dessa behov behöver finansieras med lånade medel. Utvecklingen bygger på en serie antaganden vilket måste tas i beaktande vid analyser och slutsatser.

Investeringsprognos 2027–2036

Prognosen för perioden 2027 - 2036 redovisar en framtida avskrivningsgrundande investeringsnivå på 8 127 mkr, varav reinvesteringarna uppgår till 557 mkr.

Utgifterna som anges i prognosen är angivna i 2025 års penningvärde. Av grafen nedan framgår prognosen för periodens årliga investeringsvolymerna samt hur dessa påverkar skuldförändringen.

Projektprogram Nya Rya

Bakgrund

Arbetet med kapacitetsutveckling av Ryaverket drivs inom projektprogrammet Nya Rya som startades upp i början av år 2021. Gryaabs styrelse fattade år 2022 ett inriktningsbeslut gällande kapacitetsutvecklingen som inkluderade en finansieringsmodell för projektprogrammet. Alla delägarkommuners kommunfullmäktige har tagit ställning till inriktningsbeslutet. Under år 2023 färdigställdes strategi för ansökan nytt miljötillstånd. Ansökan om nytt miljötillstånd lämnades in i maj år 2024. Målet är att ansökan för ett nytt miljötillstånd ska ha vunnit laga kraft år 2026.

Under år 2025 påbörjades projektering av nya anläggningsdelar och hur dessa ska integreras med befintligt reningsverk. Projekteringen bedöms pågå i flera delprojekt under år 2025 till år 2028 och byggnation av nya anläggningsdelar beräknas starta år 2026 för att pågå fram till driftsättning år 2036.

En ny bedömd investeringskostnad har tagits fram för projektprogram Nya Rya i samband med hemställan för ny inloppspumpstation, vilket är en del av projektprogram Nya Rya. Investeringskostnaden för hela projektprogrammet uppskattas nu till 8–12 miljarder kr (penningvärde år 2025). I denna uppskattning ingår inte kostnaden för läkemedelsrening och slamhantering då det ännu är oklart om dessa projekt ska inkluderas i projektprogrammet. Den nu uppskattade investeringskostnaden är fortfarande preliminär.

I investeringsprognosen har ännu inte denna nya bedömning tagits med då den kommit sent under året och en uppdatering kommer att ske under år 2026. Vid framtagande av långtidsplanen har den tidigare bedömningen använts för projektprogram Nya Rya uppräknat till cirka 8,7 miljarder kronor i 2025 års penningvärde använts och att anläggningen förväntas tas i bruk år 2036. Investeringsvolymen är än så länge osäker då ett antal utredningar och djupare projektering återstår. Efter ändrad strategi för genomförande av projektet och avbrott av kontrakt för totalentreprenad i samverkan kommer bolaget behöva göra bedömningar om faktiska investeringsvolymen. Bedömningarna kommer ske under kalenderår år 2026. Ambitionen är att hålla nere kostnaderna genom en högre prioritering av kostnad, i vägval av hur Gryaab genomför projekt exempelvis vid val av upphandlingsstrategi med entreprenaduppdelning och entreprenadform.

Nya Rya – investeringsvolymen 2027 - 2036

Styrelsen kommer i december 2025 fatta inriktningsbeslut för en ny pumpstation. Beslutet bedöms, på grund av investeringens storlek, vara av principiell beskaffenhet och ska hemställas för ställningstagande till alla delägarkommuner. Investeringsbeslutet för hela projektprogram Nya Rya planeras kunna tas 2026 och även det bedöms vara av principiell beskaffenhet. Mellan år 2025–2027 genomförs förprojekteringen och delinvesteringsbeslut tas vid behov. För investeringsperioden 2027 - 2036 beräknas investeringsprognosen för programmet uppgå till 7 605 miljoner kr.

Skuldutveckling

Under prognosperioden 2027 - 2036 väntas lånebehovet uppgå till 7 miljarder kr. De successivt ökande investeringsvolymerna driver på lånebehovet vilket når sin topp under åren 2030–2035.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 190 miljoner kr år 2026 till att år 2029 uppgå till cirka 600 miljoner kr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaabs delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 285 miljoner kr per år under denna period. Under perioden 2032 till och med 2036 bedöms den årliga upplåningsvolymen ligga runt 750 miljoner kr.

Förändringar från förra årets prognos

Den största förändringen i kalkylerna jämfört med föregående år är att investeringsvolymerna för Nya Rya justerats upp marginellt och så även upplåningsbehoven. Utifrån det har också kapitaltillskottet justerats. Tillskottet som ska utgöra 10% av investeringsbeloppet motsvarar, utifrån den bedömda investeringsvolymen 870 mkr. Kapitaltillskottet förstärker Gryaabs fria egna kapital och reducerar upplåningsbehovet.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Bolaget ska även i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten inkomma till stadsledningskontoret med flerårsprognos för investerings- och lånebehov som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget. Av rapporten framgår att ärendet ska behandlas av styrelsen. Gryaab bedömer därför inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bedömningen har gjorts med utgångspunkt i vad som står angivet om frågor av principiell beskaffenhet i Gryaabs ägardirektiv, Göteborgs Stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning och Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets bedömning

Gryaab har tagit fram rapporten ”10-årig investeringsprognos 2026 - 2036”. Styrelsen föreslås godkänns godkänna rapporten och att den skickas till stadsledningskontoret i Göteborg och övriga delägarkommuner.

10-årig investeringsprognos 2026-2036

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Sammanfattning	5
3	Processbeskrivning	6
4	Investeringsområden	7
5	Hållbarhetsdimensioner.....	9
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	10
7	Finansiella mål och skuldutveckling.....	11
7.1	Finansiella mål.....	11
7.2	Skuldutveckling.....	12
8	Förändringar från föregående år.....	14
9	Utmaningar och osäkerheter	15
10	Indexuppräknings	16

Bilagor

Bilaga 1: Investeringssvolym 2026-2036 SLK

Anvisning

I enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten ska bolagen till stadsledningskontoret inkomma med flerårsplan på investerings- och lånenivå som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget.

Inrapporteringen består av två delar, en excelmatis och denna rapport.

Materialet ska vara styrelsebehandlat och datum för beslut anges i rapporten.

Excelmatis samt tillhörande anvisning har mailats ut till den/de person/er hos bolaget som ansvarar för de långa investeringsprognoserna.

- Till denna rapport bifogas excelfilen "Investeringsvolym 2026 - 2036"
- Egna rubriker kan läggas till rapporten utifrån behov i enhetsanpassningen
- Egna diagram, bilder m.m. kan med fördel användas
- Övriga för ärendet relevanta bilagor kan bifogas till rapporten

Vid frågor kontakta malin.kaltin@stadshuset.goteborg.se

1 Bakgrund

Anvisning

Valfri

I enlighet med Göteborgs stads riktlinjer för finansverksamheten ska bolagen till stadsledningskontoret inkomma med flerårsplan på investerings- och lånenivå.

Syftet med den här rapporten är att redovisa Gryaabs 10 åriga investeringsprognos, upplåningsbehov samt effekter på driftsekonomi mellan 2026 till och med 2036. Beskrivningen omfattar elva år varav år 2026 avser kommande budgetår och 10-årsperioden 2027 till 2036 avser långtidsplanen.

2 Sammanfattning

Anvisning

Valfri

Kapacitetsutbyggnaden i Nya Rya överskuggar all annan investeringsverksamhet inom Gryaab för de kommande 12-13 åren. Investeringsprognosen beskriver den förväntade ekonomiska utvecklingen de kommande tio åren. Prognosen för perioden 2027 - 2036 redovisar en framtida avskrivningsgrundande investeringsnivå på 8 127 mkr, varav reinvesteringarna uppgår till 557 mkr. Utgifterna som anges i prognosen är angivna i 2025 års penningvärde. Av grafen nedan framgår prognosen för periodens årliga investeringsvolymerna samt hur dessa påverkar skuldförändringen. Investeringsvolymerna förväntas öka stadigt under perioden och upplåningsbehoven likaså. Under perioden 2026 till 2029 är det främst nyinvesteringarna i dykarledning under Mölndalsån och den nya pumpstationen som är en del av projektprogram Nya Rya som utgör huvuddelen av investeringsvolymerna. Nyinvesteringarna i Nya Rya fortsätter därefter fram till år 2036 då den nya anläggningen tas i bruk. Den totala tio åriga investeringsprognosen 2027–2036 förväntas uppgå till 7 605 tkr för projektet Nya Rya.

Så här tidigt i projektet är det stora osäkerheter och kunskaperna kommer att öka fram till att ett investeringsbeslut ska fattas och projektering kan genomföras. När investeringsvolymerna är bättre underbyggda kommer också dessa att beräknas i ett löpande penningvärde för att bättre kunna återge den framtida kostnadsutvecklingen. Beräkningarna av framtida kostnader ska därför i detta läge betraktas som indikationer och inte sanningar.

Gryaab AB upprättar varje år en ekonomisk plan samt en investeringsprognos för nästkommande år och 10 år framöver. Syftet med underlagen är att ge Gryaabs styrelse och ägare information om Gryaabs framtida ekonomiska utveckling och en indikation på vilken avgift som kan vara aktuell att debitera ägarkommunerna under de närmaste åren. Den ekonomiska planen ingår som en del av Gryaabs budget och revideras årligen i samband med budgetarbetet.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 190 miljoner kr år 2026 till att år 2029 uppgå till cirka 600 miljoner kr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaabs delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 285 miljoner kr per år under denna period. Under perioden 2032 till och med 2036 bedöms den årliga upplåningsvolymen ligga runt 750 miljoner kr.

Avskrivningsvolymernas utveckling är blygsam då dessa speglar volymen ibruktagna tillgångar. Räntekostnaderna däremot ökar i takt med att kassaflödena blir negativa och finansieringen måste lösas genom ökad upplåning. Utöver ökad upplåning ökar räntekostnaderna som en effekt av högre räntenivåer.

3 Processbeskrivning

Anvisning

- En processbeskrivning som ligger till grund för urvalet av de investeringar som är upptagna i matrisen och hur man tänker kring prioriteringsordningen av dessa. Resonemanget avser nyinvesteringar såväl som reinvesteringar.

Behov av investering eller utredning som kan leda till investering identifieras ur Gryaabs samlade underhållsplan samt Gryaabs riskbild med fokus på omvärldsanalys samt tekniska- och operativa risker. Identifierade projekt dokumenteras i en investeringsprognos som är ett underlag till Gryaabs årliga ekonomiska plan samt avdelningarnas verksamhetsplaner. Respektive avdelningschef ansvarar sen för att arbeten, uppdrag och projekt i verksamhetsplanerna utförs.

Inför budgetarbetet för nästkommande år ses investeringsprognosen över utifrån uppdaterad underhållsplan och riskanalyser. Detta arbete följer ett årshjul.

1. Maj- input
 - Respektive grupp/avdelning uppdaterar sin underhållsplan som i sin tur är länkad till Gryaabs samlade underhållsplan.
 - Gryaabs riskgrupp identifierar projekt som kan leda till investering utifrån genomförda riskanalyser.
 - Uppdaterad investeringsprognos arbetas in i Gryaabs ekonomiska plan
2. Juni- Urval
 - Tidplan och prioritering av identifierade projekt.
 - Tidplan och prioritering uppdateras av Gryaabs VD och berörda avdelningschefer.
3. Juni- Investeringsprognos
 - Investeringsprognos uppdateras utifrån justerad tidplan och omprioritering.
 - Prioritering görs utifrån effektmål, resursbehov, investeringsnivå, samordning mellan projekt.
4. Oktober- Budgetarbete
 - Investeringsprognos arbetas in i Gryaabs ekonomiska plan och respektive avdelnings verksamhetsplaner.
5. December- Styrelsebeslut
 - Styrelsen beslutar om investeringsprognosen.
 - Styrelsen beslutar om ekonomisk långtidsplan
6. December- Återkoppling styrelsebeslut
 - Gryaabs ledningsgrupp informeras om beslut att arbeta vidare med beslutad långtidsprognos inklusive eventuella förändringar.

4 Investeringsområden

Anvisning

- Beskrivning av de investeringsområden som redovisas i excelmatrisen och status för dessa.
- Separat redovisning av *ägarstyrda* investeringsprojekt som är av principiell beskaffenhet och beslutade/ska beslutas på kommunfullmäktigenivå.
- Separat redovisning av *verksamhetsstyrda* investeringar som överstiger 7 800 pbb (ca 450 mnkr) i investeringsomsättning.

Dykarledning Mölndalsån

Projektet kommer att vara i genomförandefas under 2026. Projektet syftar till att säkerställa tillräcklig kapacitet och redundans för avloppsvattentransport under Mölndalsån. Investeringsbeslut om byggnation beslutats under 2025, vilket inneburit en viss försening. Anledningen till förseningen är beslut om miljötillstånd av vattenverksamhet. Ytterligare ett delinvesteringsbeslut har fattats av Gryaabs styrelse om att genomföra mindre förberedande arbeten för att den totala tidplanen för projektet inte ska påverkas. När beslutet om att genomföra detaljprojekteringen togs bedömdes den totala kostnaden av projektet till ca 165 mkr. Sen det beslutet fattades har världsläget förändrats vilket påverkat både entreprenadindex och inflation. I kombination med att de geologiska förutsättningarna för att genomföra projektet har visat sig vara oerhört komplexa tyder kalkylen på en ekonomisk omfattning om ca 400 mkr.

Budget och prognos för 2026 inklusive de utökade förberedande arbeten uppgår till 50 mkr.

Nya Rya

Förstudien avslutades till största delen under 2024. Under 2025 påbörjades projektering av nya anläggningsdelar och hur dessa ska integreras med befintligt reningsverk. Projekteringen bedömdes pågå i flera delprojekt under 2025 till 2028 och byggnation av nya anläggningsdelar beräknades starta 2026 för att pågå fram till driftsättning 2036. I oktober 2025 har Gryaab valt att avbryta sitt entreprenadskontrakt med NCC, vilket kan få påverkan på investeringsvolymen. Investeringsvolymen beräknades till ca 8,5 miljarder kronor i 2024 års penningvärde och med årets förutsättningar bedöms det bli ca 8,7 miljarder kronor enligt 2025 års penningvärde. Den totala tio åriga investeringsprognosen 2027–2036 förväntas uppgå till 7 605 tkr för projektet Nya Rya

Ny inloppspumpstation

Investeringsbeslut för delprojekt ny inloppspumpstation, som är en del av Nya Rya-programmet planeras kunna tas i december 2025.

Aktiv slam, luftning och omrörning

Aktiv slamanläggningen består av tre linjer med omväxlande luftade och oluftade zoner samt omrörning. Den mekaniska utrustningen börjar nå sin tekniska livslängd och behöver bytas ut. Genomförandefasen pågår och två av tre linjer är färdigställda. Den resterande linjen genomförs år 2026, då vi endast kan ställa av en linje per år för att inte tappa för mycket reningskapacitet.

Kulvert – Hisingen

Dagens kulvert är ca 50 år gammal och består av sammanfogade cementringar. Flödet i denna passage är högt vilket medför att det är svårt att besiktiga kulverten och tunneldelarna. En förstudie planeras att påbörjas under 2025/2026 för att kunna bedöma vilka åtgärder som behövs och till vilken kostnad.

Anvisning

Tabell med totala investeringsvolymen. Utfall för 2024, prognos för 2025 samt prognos för år 2026 – 2031. Vid större avvikelser mellan tidigare års utfall och framtida prognos önskas kommentar om detta.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2024	2025 p8	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Investeringar	81	80	230	556	663	900	823	818

5 Hållbarhetsdimensioner

Anvisning

Redogör och analysera översiktligt hur prioriteringen av och ambitionen i investeringar i den långsiktiga investeringsplanen förhåller sig till stadens inriktning avseende den **ekologiska** och **sociala** dimensionen.

För det **ekologiska** perspektivet utgår bedömningen företrädesvis från de tre målområdena och dess delmål avseende *naturen*, *klimatet* och *människan* som framgår av [stadens miljö- och klimatprogram](#). En grov uppskattning kan också göras utifrån hur stor andel av ny- och reinvesteringsvolymerna som förväntas uppfylla kriterierna i stadens [ramverk för gröna obligationer](#).

För den **sociala** dimensionen kan nedan listade områden/frågeställningar från befintliga program och planer ge stöd till bedömning av hur pågående och planerade investeringar bidrar till och ökar förutsättningar för att nå stadens eftersträlvade utveckling. En viktig utgångspunkt för det sociala perspektivet är en jämlik fördelning och tillgång till de olika målområdena, där jämlikhetsbegreppet innefattar samtliga diskrimineringsgrunder samt det socioekonomiska perspektivet.

- Ökad/jämlik tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser
- Ökad/jämlik folkhälsa
- Trygga fysiska livsmiljöer
- Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation
- Fler arbetstillfällen och främja näringslivets/besöksnäringens utveckling
- Hur omhändertas barnets bästa i enlighet med barnkonventionen och svensk lagstiftning?
- Hur omhändertas äldres behov och förutsättningar utifrån den demografiska utvecklingen i samhället?

Kommentera eventuella negativa konsekvenser på dimensionerna utifrån stadens mål och inriktningar

Om det inte finns någon påverkan på ovan dimensioner används följande mening: Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Kommentera även eventuella negativa konsekvenser på dimensionerna utifrån stadens mål och inriktningar.

Huvuddelen av Gryaabs projekt är definierade sen en lång tid tillbaka i Gryaabs ekonomiska långtidsprognos. Dessa projekt har låg påverkan på den långsiktiga utvecklingen av VA-avgiften. Utbyggnaden av Nya Rya har dock en stor påverkan.

De projekt som anges till hundra procent i den ekologiska dimensionen utgör underlag för stadens gröna obligationsupplåning.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Anvisning

Kommunfullmäktige har efterfrågat ett särskilt fokus avseende kapitalkostnader och därtill ökande driftskostnader utifrån ett hela-staden-perspektiv. I grunden handlar det dels om att skaffa sig ökad kontroll över kostnadsutvecklingen med anledning av kommande investeringar. Vidare att bedöma nytta och risker med kommande investeringar.

- Beskriv investeringarnas effekter på resultat, bedömningar av risker etc.

I händelse av kraftiga nivåförändringar i de redovisade volymerna mellan enskilda år bör dessa kommenteras särskilt.

Gryaabs verksamhetskostnader, vilket också inkluderar kapitalkostnaderna finansieras via de självkostnadsbaserade avgifter som delägarkommunerna debiteras och utgör ca 20 % av VA-taxan.

Räntekostnader

Den främsta kostnadsrisken i den långsiktiga investeringsprognosen är framförallt utvecklingen av de framtida räntenivåerna och dess påverkan på räntekostnaderna. Upplåningsbehoven som bolaget står inför i samband med utökningen av reningsverket Nya Rya kommer innebära ökande räntekostnaderna utifrån den 10-åriga investeringsprognosen. Räntekostnaderna kommer att öka i stadig takt från en nivå på ca 31 mkr år 2026 till 185 mkr år 2036. Utvecklingen hålls dock tillbaka utifrån det ovillkorade kapitaltillskott som delägarkommunerna förbundit sig att betala in till Gryaab. I prognosen beräknas detta betalas in jämnt under åren 2029-2031.

Då investeringsvolymen för Nya Ryas kapacitetsutbyggnad inte är beräknad finns en osäkerhet kring både räntekostnadernas omfattning men också kring vilka år dessa kommer att belasta resultaten. Detta gäller också för investeringen i den nya pumpstationen vars förprojektering pågår nu.

Avskrivningskostnader

Avskrivningskostnaderna stiger successivt från 72 mkr år 2026 till 173 mkr år 2036. År 2040 beräknas dom uppgå till ca 298 mkr. Den branta ökningen beror på ibruktagandet av den nya anläggningen.

Driftkostnadsutveckling

Gryaab bedömer inte att prognosens investeringsvolymen kommer att medföra några betydande driftkostnadskonsekvenser under denna period till och med 2035. Tillkommande driftkostnader belastar ekonomin då den nya anläggningen tas i bruk 2036. Givetvis kommer färdigställandet av nyinvesteringarna att generera viss ökad energi-och materialåtgång men detta är blygsamt i jämförelse med vad färdigställandet av Nya Rya 2036 kommer att medföra när det gäller kapitalkostnader.

7 Finansiella mål och skuldtutveckling

Anvisning

- Beskrivning av bolagets ekonomiska mål.

Gryaabs avloppsverksamhet lyder under lagen om allmänna vattentjänster. Enligt 30 § framgår att:

"Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen".

Det innebär att Gryaab, trots att det är ett aktiebolag, inte får generera positiva resultat genom avgiftsuttag som överskrider dess självkostnader. Gryaab har dock en verksamhet utöver vattenreningen vars tjänster säljs på marknaden till marknadsmässiga prisnivåer. Det avser i nuläget försäljning av biogas och spillvärme vilket säljs till Göteborg Energi AB. Långsiktigt avser Gryaab att bredda portföljen av sidointäkter.

De positiva resultaten från denna sidoverksamhet kan bolaget reservera genom att, i enlighet med inkomstskattelagstiftningen, göra skattemässiga överavskrivningar. Överavskrivningarna disponeras i bolagets obeskattade reserver som i sin tur, tillsammans med ett blygsamt bundet eget kapital, utgör Gryaabs ekonomiska säkerhet/soliditet.

Genom att balansera avgiftsuttaget mot en tillräcklig ekonomisk stabilitet/soliditet, följer Gryaab ägardirektivets styrning, som i kapitel 2, paragraf 12 anger:

"Bolaget ska i sin ekonomiska planering tillse att låga avgifter går hand i hand med en tillfredställande soliditet".

Gryaab har i ärendet "Hemställan om ställningstagande avseende inriktningsbeslut gällande investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket", definierat en tillräcklig soliditet som en soliditet på 10%.

Gryaabs styrelse fattade den 15 juni 2023 beslut om en ekonomisk strategi.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska strategi innebär följande styrning:

- Gryaab ska över tid ha en soliditet runt 10 procent.
- Avgiftsuttaget från och med år 2024 styrs så att soliditeten tillåts sjunka ned till 3% år 2028 då delägarnas kapitaltillskott betalas.
- Delägarnas kapitaltillskott som betalas in under åren 2029 - 2031 medför att soliditeten stiger.
- Avgiftsuttaget styrs därefter så att soliditet faller och planar ut kring 10 % efter att investeringen i Nya Rya färdigställts.
- Soliditeten via obeskattade reserver ersätts därmed i huvudsak av ägarkapital (skattekollektivet) från och med inbetalningen av kapitaltillskottet.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska mål är därför att ha en soliditet på ca 10 % över tid.

7.1 Finansiella mål

Anvisning

Staden ska ha en effektiv och resultatinriktad organisation. Det gäller inte minst bolagskoncernen, som ständigt ska utvärdera sin verksamhet för att förbättra och utveckla sig mot framtidens utmaningar. Flertalet av verksamheterna inom Stadshuskoncernen är mycket kapitalintensiva vilket för med sig finansiella risker. De flesta av koncernens bolag verkar på en konkurrensutsatt marknad vilket innebär att bolagen även måste beakta affärsmässiga risker. Det är väsentligt att respektive bolag över tid har en kapitalbas som skapar förutsättningar för att kunna leva upp till de förväntningar som kommunfullmäktige fastslagit i respektive bolags ägardirektiv och bolagsordning. Bolagen behöver därför prognosticera vilken effekt investeringar över tid får på kapitalbasen. Detta görs genom att prognosticera utvecklingen av eget kapital samt totala tillgångar. Prognos lämnas i excelmatrisen *Investeringsvolymerna 2026 – 2036*.

- Beskriv vilken effekt planerade investeringar över tid får på bolagets kapitalbas.
- Resultat efter finansiella poster, utveckling av det egna kapitalet samt summa totala tillgångar/skulder ska särskilt kommenteras.

Gryaabs styrelse fattade den 15 juni 2023 beslut om en ekonomisk strategi. Gryaabs långsiktiga ekonomiska strategi innebär följande styrning:

- Gryaab ska över tid ha en soliditet runt 10 procent.
- Avgiftsuttaget från och med år 2024 styrs så att soliditeten tillåts sjunka ned till 3% år 2028 då delägarnas kapitaltillskott betalas.
- Delägarnas kapitaltillskott som betalas in under åren 2029 - 2031 medför att soliditeten stiger.
- Avgiftsuttaget styrs därefter så att soliditet faller och planar ut kring 10 % efter att investeringen i Nya Rya färdigställts.
- Soliditeten via obeskattade reserver (VA kollektivet) ersätts därmed i huvudsak av ägarkapital (skattekollektivet) från och med inbetalningen av kapitaltillskottet.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska mål är därför att ha en soliditet på ca 10 % över tid

7.2 Skuldutveckling

Anvisning

- Kommentarer till den skuldprognos man lämnat i excelmatrisen. I det fall lånevolymen påverkas av andra faktorer som inte har direkt koppling till de investeringar som finns med i prognosen önskas kommentar om detta. Det kan handla om planerade försäljningar, förvärv, säsongfluktuationer m.m.

Investeringsprognosen beskriver den förväntade ekonomiska utvecklingen de kommande tio åren efter budgetåret 2026. Investeringsvolymerna förväntas öka stadigt under perioden och upplåningsbehoven likaså. Under perioden 2026 till 2029 är det främst nyinvesteringarna i dykarledning under Mölndalsån, den nya

pumpstationen som är en del av Projekt Nya Rya som utgör huvuddelen av investeringsvolymerna. Från 2030 tar kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya ordentlig fart.

Under prognosperioden 2027 - 2036 väntas lånebehovet uppgå till 7 miljarder kr. De successivt ökande investeringsvolymerna driver på lånebehovet vilket når sin topp under åren 2030–2035.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 190 miljoner kr år 2026 till att år 2029 uppgå till cirka 600 miljoner kr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaabs delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 285 miljoner kr per år under denna period. Under perioden 2032 till och med 2036 bedöms den årliga upplåningsvolymen ligga runt 750 miljoner kr.

Anvisning

Tabell med skuldförändring. Utfall för 2024, prognos för 2025 samt prognos för år 2026 – 2031. Vid större avvikelser mellan tidigare års utfall och framtida prognos önskas kommentar om detta.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2024	2025 p8	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Skuldförändring	22,2	16	188	510	579	353	549	538

8 Förändringar från föregående år

Anvisning

- Jämförelse med föregående års prognos.
- Förklaring av större avvikelser.

Projektprogram Nya Ryas totala beräknade investeringsvolym fram till 2040 bedöms i nuläget till cirka 8,7 miljarder kronor i 2025 års penningvärde, och förväntas tas i bruk 2036. Investeringsvolymen är än så länge osäker då ett antal utredningar och djupare projektering återstår. Efter avbrottet med NCC kommer bolaget behöva göra bedömningar om faktiska investeringsvolymen. Bedömningarna kommer ske under kalenderår 2026. I ärendet om den nya pumpstationen uppskattas investeringskostnaden för hela projektprogrammet till 8–12 miljarder kr i 2025 års penningvärde. I den uppskattningen ingår ett risktillägg för den nya pumpstationen på 480 miljoner kr.

9 Utmaningar och osäkerheter

Anvisning

- Faktorer som kan komma att påverka planerade projekt och/eller upplåningsbehov.

Den största osäkerheten ligger i att Gryaab än så länge bara är i en förstudiefas gällande nyinvesteringen i Nya Rya. År 2026 övergår förstudien i en förprojektering och först år 2027 kan Gryaab presentera ett investeringsbelopp som del i ett investeringsbeslut vilket ska beslutas i samtliga delägarkommuners kommunfullmäktige.

10 Indexuppräknningar

Anvisning

- Redogörelse för de eventuella indexuppräknningar som tillämpats i matrisen.

Avgiftsprognoserna kommer framöver redovisas dels i löpande priser utifrån 2 % indexuppräkning avseende driftkostnader och investeringsutgifter (framtida kronor), samt nuvärdet av framtida avgifter i dagens penningvärde så att det är möjligt att jämföra framtidens avgifter med dagens.

I det troliga scenarior som används för beräkning av långtidsprognos är driftkostnaderna indexerade utifrån riksbankens inflationsmål på 2 % och anges i löpande priser. Investeringsvolymerna är endast indexerade i det troliga scenariot.

Gryaab har valt att inte ta höjd för några andra indexuppräknningar i beräkningarna. Gryaab bedömer att uppskattningarna om de framtida investeringsvolymerna innehåller en så stor grad av osäkerhet att en annan indexering snarare riskerar att göra bedömningarna mer felaktiga än tvärtom.

Bölög:	Gryaab
Namni i Cognos:	B720
Kontakt ipersoni:	Vátsko Bencevski
E-post:	vbtko.bencevski@gryaab.se
Tel:	031.64.73.72

Datum:	2025-12-05
--------	------------

KF	Projeklet är av principenllt varslat och ska därför ll KF (S&B ett kryssa)
G rön	Projeklet har positiva effekter på klimat och miljö (S&B ett kryssa) Länk till studien om miljö och klimat
Kategori	
1	Ango en siffra 1, 2 eller 3
2	Investeringsbeslut taget i styrelse/mönd
3	Planerade, definerade investeringar, ej ännu tagna i styrelse/mönd
	Odefinierade investeringar
(+)	Ökad skuld: positiv tll, Minskad skuld: negativ tll
(**)	Om man angivit investeringspolymer med fasta priser gör ill här en procentuell indexering ll rörliga priser.

(All immature girls, i.v. + f. all)

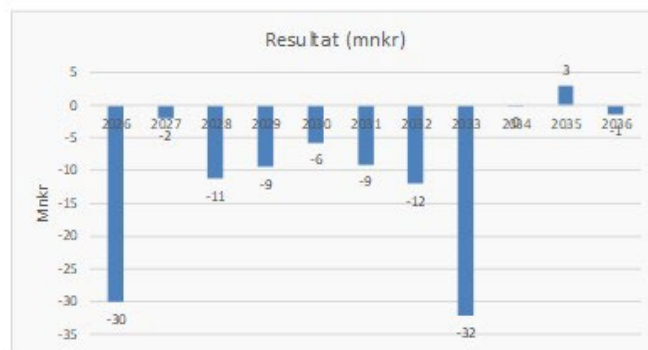
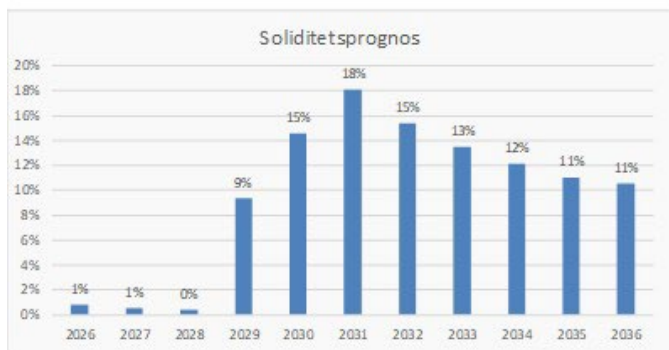
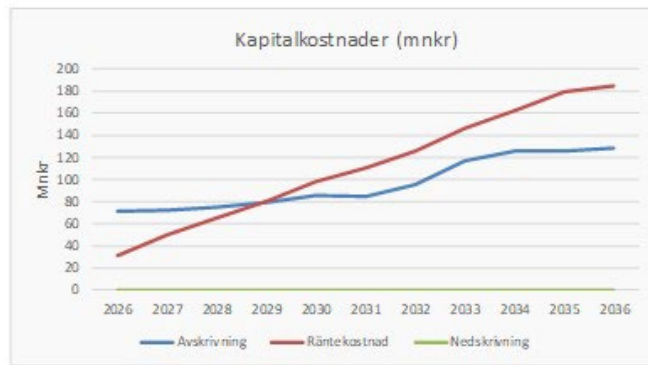
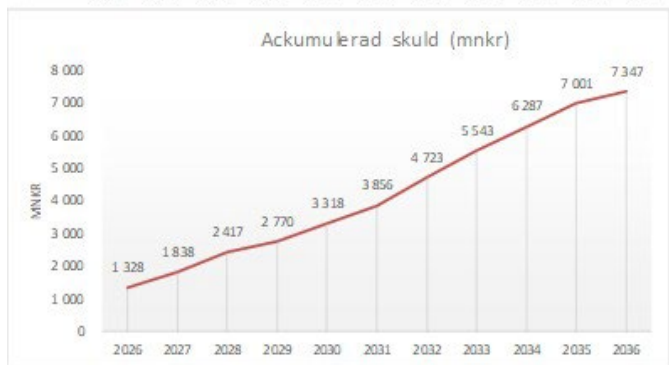
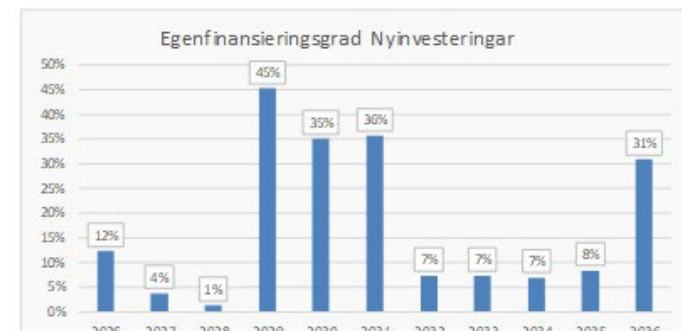
NYNVESTIERINGAR	KF X	Kategori 1-3	Gr X	2020-2027										Totalt 2020-2027	2027-2031	Totalt 2031-2036	2036-2040	Totalt 2040-2047
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029					
3 Nya Rys 1 & 2	1	X	X	113	173	130	295	475	475	550	550	460	595	370	1 549	2 525	4 074	
2 Pumpstation i N	1	X	X	40	100	125	110	200	225	200	200	200	75	0	760	675	1 435	
3 Läkemedel och slam	1	0	0	0	49	123	120	100	150	125	130	100	100	0	392	605	997	
4 Dykshedning Mölndalsån	1	X	X	50	150	90	60	0	0	0	0	0	0	0	300	0	300	
5 CB Ventilator	1			6	36	20	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	56	
6 SA Transportband				0	0	35	20	0	0	0	0	0	0	0	55	0	55	
7 TU Ledningar Ålsparken				2	10	18	10	0	0	0	0	0	0	0	38	0	38	
8 TU Röda Sten				0	0	10	10	25	25	25	0	0	0	0	70	25	95	
9 TU T3 EX Sälldninge under åle				0	10	10	10	10	0	0	0	0	0	0	40	0	40	
10 Övrigt				3	51	100	5	14	10	10	10	10	10	30	180	70	250	
SUMMA NYNVESTIERINGAR				214	630	687	843	844	856	856	886	800	780	600	3 440	3 800	7 340	
Värdeindex (20)																		
Fv. påslag index (1 %)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%				
SUMMA NYNVESTIERINGAR					214	630	687	843	844	856	856	800	780	600	3 440	3 800	7 340	
EGENFİNANSLERINGSGRAD NYNVESTIERINGAR				32%	4%	1%	45%	35%	36%	7%	7%	8%	8%	31%	24%	12%	18%	

REINVESTERINGAR (ersättning i m/komponenter i byte B/R)	2028	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2038	Totalt 2031	Totalt 2036	Totalt 2038
1 AS Luftning, omdömande	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 EN Bassängar	0	20	20	50	50	64	23	0	0	0	0	0	204	23	227
3 Kattastofluckor IN	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	20
4 Kulvert Kullbäckan	0	0	10	25	0	0	0	0	0	0	0	0	35	0	35
5 Omb. Bef.pumstation IN	0	0	0	0	0	0	0	25	50	50	0	0	0	125	125
6 Övrigt	0	33	10	0	22	13	14	4	20	16	17	17	78	71	149
SUMMA REINVESTERINGAR	16	53	80	76	72	77	37	28	70	88	18	18	337	220	557
Rörliga priser (**)															
fr. påslag index (1/5)		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR	16	53	80	76	72	77	37	28	70	88	18	18	337	220	557
TOTALT INVESTERINGAR	200	583	647	718	818	812	972	914	870	848	618	618	3 777	4 120	7 867
BEGRENNINGSGRÄNS TOTALT INVESTERINGAR	18%	13%	11%	51%	40%	49%	11%	10%	14%	16%	33%	31%	17%	13%	24%

UNDERHÅLLSKOSTNADER (underhållskostnader, ej löpande drift/säkerhet, MSE)											Totalt 2027-2031		Totalt 2032-2036		Totalt 2027-2037	
2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036						
Ärliga underhållskostnader (mkr)	10	8	13	7	6	7	7	6	9	6	41	35	76			

KA PITALKOSTNADER (positivna tal., minus)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Totalt 2027-2031	Totalt 2032-2036	Totalt 2027-2037
Avskrivning	71	72	75	80	86	85	95	117	126	126	129	398	593	991
Räntekostnad	31	50	65	80	98	110	126	146	162	180	185	404	799	1 203
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER	102	123	140	160	184	196	221	263	288	305	313	802	1 391	2 193

	UTG SKULD 2025 (p10)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Totalt 2027- 2031	Totalt 2032- 2036	Totalt 2027-2031
SKULD FÖRÄNDRING (*)															
Ärsk skuldförändring (mek)	1140	188	510	579	353	549	536	867	820	744	714	346	2 628	3 481	8 019
ACKUMULERAD SKULD		1 328	1 838	2 417	2 770	3 319	3 856	4 723	5 543	6 287	7 001	7 347			

B720	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Totalt 2027-2031	Totalt 2032-2036	Totalt 2027-2036
Summa Nyinvesteringar	214	530	587	643	844	835	935	885	800	780	500	3 440	3 900	7 340
Summa Nyinvesteringar inkl. påslag	214	530	587	643	844	835	935	885	800	780	500	3 440	3 900	7 340
Summa Reinvesteringar	16	53	60	75	72	77	37	29	70	66	18	337	220	557
Summa Reinvesteringar inkl. påslag	16	53	60	75	72	77	37	29	70	66	18	337	220	557
TOTALT INVESTERINGAR	230	583	647	718	916	912	972	914	870	846	518	3 777	4 120	7 897
Underhållskostnader	10	8	13	7	6	7	7	7	6	9	6	41	35	76
SKULDFÖRÄNDRING	188	510	579	353	549	538	867	820	744	714	346	2 528	3 491	6 019
Ackumulerad skuldförändring	188	698	1 277	1 630	2 178	2 716	3 583	4 403	5 147	5 861	6 207			
Avskrivning	71	72	75	80	86	85	95	117	126	126	129	398	593	991
Räntekostnad	31	50	65	80	98	110	126	146	162	180	185	404	799	1 203
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa kapitalkostnader	102	123	140	160	184	196	221	263	289	305	313	802	1 391	2 193
Eget kapital	11	11	11	300	588	877	877	877	877	877	877			
Summa tillgångar	1 485	1 993	2 561	3 198	4 035	4 857	5 712	6 500	7 243	7 961	8 305			
Resultat efter finansiella poster	-30	-2	-11	-9	-6	-9	-12	-32	0	3	-1			
Ackumulerade investeringar	230	813	1 460	2 178	3 095	4 007	4 979	5 893	6 763	7 609	8 127			
SOLIDITET	1%	1%	0%	9%	15%	18%	13%	12%	11%	11%				
Ackumulerad utestående skuld	1 328	1 838	2 417	2 770	3 318	3 856	4 723	5 543	6 287	7 001	7 347			